

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de EPB, de uitbreiding van de energieprestatieregelgeving tot zorgwoningen en de uitbreiding van de labelpremie, de rentesubsidie en de energielening+ tot collectieve woongebouwen**
 - **Definitieve goedkeuring na adviesvraag Raad van State**

Samenvatting

Recent werden de mogelijkheden voor zorgwonen uitgebreid, zodat ook bestaande bijgebouwen en mobiele units hiervoor gebruikt kunnen worden. Gelet op het feit dat hier doorgaans voor lange tijd zorgbehoevende personen gehuisvest zullen worden, dient de aandacht te worden gevestigd op de energetische prestatie van het gebouw, het gezonde binnenklimaat en de woonkwaliteit. Daarom worden in dit ontwerp van besluit enkele wijzigingen voorgesteld om ook de creatie van zorgwoningen in een bestaand, hoofdzakelijk vergund vrijstaand bijgebouw en in een tijdelijke, verplaatsbare constructie in elk geval onder het toepassingsgebied van de energieprestatieregelgeving te laten vallen, onafhankelijk van het feit of de zorgwoning kleiner is dan 50m², of er geen medewerking van een architect vereist is.

De premiereregeling voor kwalitatieve warmte-krachtinstallaties tot en met 10 kWe wordt met ingang van 1 januari 2022 stopgezet. De drempel van de calls voor de ondersteuning van middelgrote installaties op basis van zonne-energie en kleine en middelgrote windturbines wordt voor hernieuwbare energie opgetrokken van 2 MW naar 5 MW. Ook wordt de drempel verlaagd van 40 kW naar 25 kW.

Er worden daarnaast ook kleine wijzigingen aangebracht in het kader van de batterijpremie en de retroactieve investeringspremie.

Het S-peil wordt vanaf 2022 aangescherpt van S31 naar S28. Dit ontwerp van besluit stelt daarom voor om te voorzien in een compensatieregeling wanneer een S-peil van S29, S30 of S31 wordt bereikt, maar wanneer wel voldaan is aan de eis aandeel hernieuwbare energie én E-peil E20 wordt bereikt. Voor bouwjaar 2022 wordt wel een tussenniveau van E25 voorzien.

Er wordt met dit ontwerp van besluit ook voorgesteld om de periodiciteit van het driejarenplan van energiehuizen af te stemmen op de intergemeentelijke samenwerkingsprojecten wonen en op de gemeentelijke beleids- en beheercyclus. Daarom wordt beoogd om het driejarenplan om te vormen naar een zesjarenplan.

In het kader van ontwikkelingen in het EPB-platform en met oog op een evaluatie van de EPB-eisen, wordt voorgesteld om de bijlagen V, VI, IX, X en XII bij het Energiebesluit te vervangen of gedeeltelijk te wijzigen.

Het ontwerpbesluit verduidelijkt daarnaast dat de labelpremie, rentesubsidie en energielening+ ook aangevraagd kunnen worden voor collectieve woongebouwen, zoals studentenkoten in een rijwoning. In kader van de rentesubsidie en energielening+ wordt tevens verduidelijkt dat er bij het aangaan en toekennen van deze kredieten steeds uitgegaan moet worden van de feitelijke start- en eindsituatie van de wooneenheid, namelijk gebaseerd op het aantal wooneenheden waarvoor er een EPC opgemaakt is en zal

////////////////////////////////////

volgens de Raad geen aanleiding geven tot een niet redelijk te verantwoorden verschil in behandeling, wat volgens de Raad het geval lijkt te zijn met de thans ontworpen definitie, waar deze verwijst naar het al dan niet wonen “in gezinsverband” en de enge invulling die daaraan wordt gegeven. Er kan in dat verband worden overwogen om een meer neutraal criterium te hanteren, zoals het al dan niet vormen van “een huishouden”, wat een meer pertinent criterium lijkt te zijn in de gegeven context.

De term “collectief woongebouw” wordt gedefinieerd als “een residentiële gebouweenheid waarbij verschillende personen buiten gezinsverband wonen met uitzondering van welzijns- of gezondheidsvoorzieningen, internaten in een onderwijsinstelling, slaap-, verblijf- en leefruimtes in kazernes, religieuze gebouwen en penitentiare voorzieningen”. Een “collectief woongebouw” wordt beschouwd als een aparte categorie van gebouwen, naast bijvoorbeeld “woningen” en “wooneenheden”. Dit is zo omdat het energieprestatiecertificaat naar vorm en inhoud eenzelfde opdeling maakt.

Het begrip ‘gezinsverband’ dient ingevuld te worden als zijnde partners, ouders en kinderen die samenleven. In die zin wordt een ‘gezin’ in het woordenboek ook beschouwd als bv. ‘ouders en kinderen’. Er is echter geen bezwaar om de suggestie van de Raad over te nemen en te herformuleren richting “huishouden”.

Daar waar met woongebouw appartementsgebouwen worden bedoeld, slaat “collectief woongebouw” op situaties zoals studentenhomes, koten, enz. Het gaat zodoende op situaties waarbij men niet kan spreken over een “wooneenheid” maar waar er collectieve voorzieningen zijn zoals badkamer, keuken, enz.

- De Raad merkt op dat in artikel 4 (thans artikel 5 geworden) een verwijzing moet worden gecorrigeerd. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.
- De Raad meent dat artikel 5 (thans artikel 6 geworden) van het ontwerp een wijziging inhoudt van een staatssteunregeling en bijgevolg in beginsel moet worden aangemeld bij de Europese Commissie in overeenstemming met artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Gelet op het voorgaande wordt de inwerkingtreding van deze bepaling aan de minister, bevoegd voor de energie, gedelegeerd. De minister zal voor die bepaling pas overgaan tot het vaststellen van de inwerkingtreding nadat zij over deze wijziging met de Europese Commissie met gunstig gevolg in overleg is getreden via een vereenvoudigde aanmelding.

- Naar aanleiding van een vraag naar toelichting van de Raad waarom in artikel 10 (thans artikel 11 geworden) niet voorzien is in de terugvordering van de rente, werd vastgesteld dat punt 2° van het ontworpen besluit incorrect is. Het is niet de energielening+ die in zijn totaliteit teruggevorderd zal worden, wel het genoten interestvoordeel. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden. De Raad stemt in met de voorgestelde aanpassing.
- De Raad merkt op dat in artikel 14 (thans artikel 15 geworden) twee verwijzingen meer in detail moeten worden gespecificeerd. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

De Raad stelt met betrekking tot dat artikel voorts dat indien het “elektronisch formulier op de website van het VEKA”, er louter toe strekt om het bewijs van de bankwaarborg te bezorgen aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), wordt door het VEKA geen verordenende bevoegdheid uitgeoefend en is er vanuit dat oogpunt geen bezwaar tegen deze bepaling. Dit standpunt kan worden bijgetreden.

- De Raad merkt op dat in artikel 15, 1° (thans artikel 16, 1° geworden) een verwijzing moet worden gecorrigeerd. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

- De Raad stelt dat om te vermijden dat artikel 16, 2° (thans artikel 17, 2° geworden) vroeger dan 1 januari 2022 zou worden opgeheven, die bepaling in de inwerkingtredingsbepaling dient te worden toegevoegd aan de lijst van bepalingen die in werking treden op 1 januari 2022. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

- De Raad maakt een aantal opmerkingen aangaande de artikelen 20, 21 en 22 (thans artikel 21, 22 en 23 geworden), maar uit de commentaar blijkt dat de Raad de maatregel inhoudelijk niet goed heeft begrepen. Het is de Raad immers niet duidelijk waarom personen die beschikken over een meter met een teruglooprem op datum van de inwerkingtreding van artikel 32 (thans artikel 33 geworden) van het ontwerp al zullen moeten beschikken over een digitale meter, terwijl voor andere personen die aanspraak maken op de retroactieve investeringspremie op grond van artikel 7.16.1, §2, 6°, en artikel 7.16.2, §2, 6°, van het Energiebesluit een soepelere regeling lijkt te gelden, waarbij voor de eigenaar of de gebruiker van de decentrale productie-installatie is vereist dat zij de netbeheerder vanaf 1 januari 2025 voor de plaatsing van een digitale meter niet de toegang weigeren tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover de eigenaar of de gebruiker het eigendoms- of gebruiksrecht heeft.

Vooreerst geldt de voorwaarde uit artikel 7.16.1, §2, 6° en artikel 7.16.2, §2, 6° dat “de eigenaar of de gebruiker van de decentrale productie-installatie de netbeheerder vanaf 1 januari 2025 voor de plaatsing van een digitale meter niet de toegang heeft geweigerd tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft” zowel voor een situatie waar een gewone Ferrarimeter wordt vervangen door een digitale meter als de situatie waar een Ferrarimeter die is uitgerust met een teruglooprem moet worden vervangen. De premisse van de Raad klopt zodoende niet.

Er zijn bijkomend echter ook fundamentele verschillen tussen die twee gevallen. Een geplaatste digitale meter is in alle gevallen een essentiële voorwaarde om de retroactieve investeringspremie aan te vragen. Daar waar er bij prosumenten enig wantrouwen is ontstaan tegen de digitale meter doordat men naar aanleiding van het arrest van 14 januari 2021 van het Grondwettelijk Hof daardoor een bestaand voordeel kwijt geraakt, is dat bij mensen met een teruglooprem echter niet het geval. Voor die categorie van personen is de digitale meter immers een voordeel aangezien zij vandaag zich in de situatie bevinden waarbij:

- o zij niet kunnen genieten van het voordeel van het mechanisch terugdraaien van hun meter en zij dus hun niet zelf verbruikte stroom zodoende zonder enige compensatie injecteren in het net;
- o op basis van hun huidige mechanische met een teruglooprem uitgeruste meter het vermarkten van de overtollige door hun PV-installatie opgewekte elektriciteit die ze niet zelf verbruiken ook niet mogelijk is.

- In artikel 29 (thans artikel 30 geworden) van het ontwerp dient het eerste lid (niet: het tweede lid) van artikel 9.2.11, §4, van het Energiebesluit te worden vervangen. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

Aangezien het ontworpen derde lid van artikel 9.2.11, §4, van het Energiebesluit een vierde geval uitmaakt, naast de drie gevallen opgesomd in het ontworpen tweede (lees: eerste) lid van die paragraaf, kan deze bepaling volgens de Raad beter worden geïntegreerd als een nieuw punt 4° van laatstgenoemde ontworpen bepaling. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

////////////////////////////////////

- De Raad merkt op dat het ontworpen artikel 12.3.6 van het Energiebesluit de energiehuizen oplegt om tegen uiterlijk 31 december 2021 een bepaald voorstel te formuleren. De Raad meent dat er zal over moeten worden gewaakt dat het te nemen besluit tijdig wordt genomen en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, zodat de energiehuizen voldoende tijd krijgen om kennis te nemen van de nieuwe regeling en het bedoelde voorstel te formuleren. Gelet op de korte termijn tot die datum wordt de datum van “31 december 2021” aangepast richting “15 januari 2022”. Bijkomend wordt het artikel 30 (thans artikel 31 geworden) toegevoegd aan de bepalingen waarvan de datum van inwerkingtreding geplaatst is op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.
- De Raad merkt op dat de ontworpen schorsingsmaatregel aangaande energieconsulentenprojecten, die bedoeld is om een voordeel toe te kennen aan de subsidiëtrekkers, enkel van toepassing is op de “lopende energieconsulentenprojecten”. Om in overeenstemming te zijn met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel, kan die beperking van het toepassingsgebied volgens de Raad slechts worden aanvaard voor zover de projecten die zijn afgelopen vóór bedoelde datum van inwerkingtreding geen (financieel) nadeel hebben ondervonden van het niet schorsen van de looptijd ervan. Indien dat laatste niet het geval is, lijkt volgens de Raad dat nadeel in het licht van het gelijkheidsbeginsel alsnog te moeten worden ongedaan gemaakt of gecompenseerd. Dit is echter niet het geval: momenteel zijn al de energieconsulentenprojecten die in 2020 reeds liepen weliswaar in een finale fase, maar zijn zij nog niet afgerond zodat de casus waar de Raad op duidt zich niet voordoet.
- In het ontworpen artikel 12.3.26 van het Energiebesluit moet volgens de Raad een verwijzing naar artikel 16, eerste lid (niet: artikel 13) van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2020 ‘houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor de installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen en wijzigingen met betrekking tot de REG-premies’ worden gecorrigeerd. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.
- De Raad stelt dat in artikel 35 (thans artikel 36 geworden) de verwijzing naar “punt 3°” van bijlage III/3 van het Energiebesluit dient te worden vervangen door een verwijzing naar “deel 3”. Ook dient te worden verduidelijkt of de zinsnede “groter dan 2 MW” wordt vervangen hetzij in punt 1°, hetzij in punt 6°, hetzij in beide punten. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.
- De Raad wijst nog eens op de algemene problematiek van de tegenstelbaarheid van normen. De Vlaamse Regering is zich van dit probleem bewust, en heeft deze problematiek ook al in andere nota’s besproken, maar aangezien de bevoegdheid aangaande de normalisatie conform de bijzondere wet tot hervorming der instellingen nog steeds een exclusief federale bevoegdheid vormt, moet een structurele oplossing hiervoor door de federale regering worden geboden.

Normalisatie behoort immers conform de BWHI nog steeds tot de federale bevoegdheden. Artikel VIII.2 van het Wetboek van economisch recht en Artikel 2 van het KB van 25 oktober 2004³ stellen dat de Staat en de andere publiekrechtelijke personen aan de door het Bureau voor Normalisatie gepubliceerde normen kunnen refereren, in besluiten, verordeningen, administratieve handelingen en bestekken door een eenvoudige verwijzing naar het indicatief van deze normen. Het is dan ook in vele beleidsdomeinen, waaronder het energierecht, gebruikelijk om in de regelgeving verwijzingen naar de NBN-normen op te nemen ten einde aan deze normen een reglementaire draagwijdte te geven. De huidige praktijk – dat sommige NBN-normen conform het KB van 25 oktober 2004 vervolgens via koninklijk besluit worden

³ Koninklijk besluit van 25 oktober 2004 betreffende de uitvoeringsmodaliteiten van de normalisatieprogramma’s evenals de bekrachtiging of registratie van normen

- de huidige reglementering te herzien;
- te verwijzen naar normen waarvan de toepassing niet verplicht is maar waarvan de naleving een vermoeden van overeenstemming biedt met essentiële eisen bepaald in de reglementering;
- de toepassing van de normen slechts uitzonderlijk verplicht te stellen en enkel wanneer het Bureau voor Normalisatie hierop het auteursrecht bezit;
- niet te verwijzen naar normen waarvan de kenbaarheid in de voorgeschreven taal/talen niet verzekerd is.

De Hoge Raad stelde in haar advies de volgende acties voor:

- betreffende de bekendmaking: het is aangewezen om het Wetboek van economisch recht te wijzigen door een bepaling toe te voegen die vastlegt dat de bekendmaking van de Belgische normen in het Belgisch Staatsblad gebeurt door een eenvoudige vermelding van de referenties van deze normen (nummer, titel en editienummer) in de koninklijke besluiten voor bekrachtiging en registratie van normen, in tegenstelling tot de bekendmaking van de integrale tekst;

- betreffende de kosteloosheid:

* het is aangewezen om de verplichte Belgische normen waarop het Bureau voor Normalisatie het auteursrecht bezit kosteloos ter beschikking te stellen;

* het is aangewezen om de overeenkomstige budgettaire gevolgen door te rekenen aan de overheidsinstanties die in hun reglementering verwijzen naar verplichte normen;

- betreffende de beschikbaarheid in het Nederlands: het is aangewezen dat het Bureau voor Normalisatie de uitvoering van zijn actieplan betreffende de vertaling in het Nederlands van een prioritaire normenlijst bespoedigt;

- betreffende de begeleidingsmaatregelen:

* het is aangewezen om de lijsten van de verplichte normen en van de reglementeringen die ernaar verwijzen op de site van het Bureau voor Normalisatie te publiceren en de actualisatie ervan te verzekeren;

* het is aangewezen om een gids voor het goede gebruik van normen in de reglementering uit te werken en onder alle regelgevende instanties te verspreiden.

Los van de wenselijkheid van sommige van die voorstellen van de Hoge Raad, dient te worden vastgesteld dat tot op heden er vanwege de federale overheid echter nog geen maatregelen werden genomen om dit probleem ten gronde aan te pakken.

Gelet op het gebrek aan evolutie in dit dossier zal de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, de door haar voorgangers aangekaarte problematiek opnieuw bij het federale niveau op de agenda zetten en zal zij de federale minister van economie hierover aanschrijven met het verzoek de nodige regelgevende initiatieven te nemen om deze juridische problematiek op afdoende wijze te regelen.

- Aangezien er geen artikel 44, 45 of 46 in het ontwerpbesluit is opgenomen, moet artikel 47 (thans artikel 45 geworden) van het ontwerp volgens de Raad worden vernummerd. Hiermee werd bij de eindredactie rekening gehouden.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Er wordt een nieuw artikel 1 ingevoegd dat dient als "omzettingsbepaling". Dit vereist een volledige vernummering van het ontwerpbesluit.

//

- In het artikel 1 (thans artikel 2 geworden) werd de definitie van “collectief woongebouw” aangepast.
- In de aanhef, artikel 4 (thans artikel 5 geworden) artikel 14 (thans artikel 15 geworden), artikel 15 (thans artikel 16 geworden), artikel 29 (thans artikel 30 geworden), artikel 34 (thans artikel 35 geworden), artikel 35 (thans artikel 36 geworden), en artikel 43 (thans artikel 44 geworden) van het ontwerp werden de door de Raad gesuggereerde wetgevingstechnische aanpassingen doorgevoerd.
- In artikel 10, 2° (thans artikel 11, 2° geworden) wordt verduidelijkt dat niet de energielening+ in zijn totaliteit teruggevorderd zal worden, maar wel het genoten interestvoordeel.
- In artikel 30 (thans artikel 31 geworden) wordt de datum “31 december 2021” vervangen door de datum “15 januari 2022”.
- In artikel 33 (thans artikel 34 geworden) wordt verduidelijkt dat de tijdelijke overgangsmaatregel enkel geldt in gevallen waarbij de verkoper, conform artikel 9.2.3 van het Energiebesluit, een energieprestatiecertificaat dat ouder is dan 2019 overdraagt aan de koper. Een strikte lezing van de voorheen ontworpen bepaling zou er immers toe kunnen leiden dat kopers zelf nog een energieprestatiecertificaat zouden opstellen en dit zouden kunnen gebruiken voor de toekenning van de rentesubsidie, ook al zou er bij de verkoop wel een energieprestatiecertificaat dat niet ouder is dan 2019, overgedragen geweest zijn.
- Artikel 43 (thans artikel 44 geworden) wordt aangaande de inwerkingtreding van het ontwerpbesluit aangepast.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een budgettaire impact hebben voor de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

////////////////////////////////////

5. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit dient na de definitieve goedkeuring worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Aangezien bepalingen van het besluit in werking treden per 1 januari 2022 moet dit dus vóór die datum geschieden.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de EPB, de uitbreiding van de energieprestatieregelgeving tot zorgwoningen en de uitbreiding van de labelpremie, de rentesubsidie en de energielening+ tot collectieve woongebouwen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de EPB, de uitbreiding van de energieprestatieregelgeving tot zorgwoningen en de uitbreiding van de labelpremie, de rentesubsidie en de energielening+ tot collectieve woongebouwen;
2. Advies nr. 70.369/3 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

//